

Regelrett substantivbøyning

Her følger oversikt over de regelrette substantivbøyningsformene som kan være vanskeligst å huske.

UBESTEMT FORM ENTALL	BESTEMT FORM ENTALL	UBESTEMT FORM FLERTALL	BESTEMT FORM FLERTALL	REGLER REGELRETTE SUBSTANTIV
en tegner	tegner en	tegnere	tegnere ne	(m) som slutter på <i>-er</i> (mest personer)
en arbeider	arbeider en	arbeidere	arbeiderne ne	
en tekniker	tekniker en	teknikere	teknikerne ne	
et teater	teater et	teatre	teatre ne	(f, m, n) som slutter på <i>-er</i> (ikke personer)*
et register	register et	registre	registre ne	
et orkester	orkester et	orkestre	orkestre ne	
et møbel	møbe let	møbler	møblene	(f, m, n) som slutter på <i>-el</i> **
en muskel	muskelen	muskler	muskle ne	
et hjerte	hjer tet	hjerter	hjer tene	(n) uten kortform i ubest. f. flert.
et møte	mø tet	møter	mø tene	
et yrke	yr ket	yrker	yrke ne	
et hus	hu set	hus	hu sene	(n) med én stavelse
et bord	bor det	bord	bor dene	
et innlegg	innleg get	innlegg	innlegg ene	(n) med lik form i ubest. f. ent. og flert.
et tilbud	tilbu det	tilbud	tilbu dene	(selv om det er flere stavelser)***
et spørsmål	spørsmå let	spørsmål	spørsmå lene	
et sykehus	sykehu set	sykehus	sykehu sene	
et intervju	intervju et	intervju/intervjuer	intervju ene	(n) med to former i ubest. f. flert.****
et kontor	kontor et	kontor/kontorer	kontor ene	

* Det er også mulig å si: *et teater – teatret – teatre – teatra*, men vi velger her den formen vi mener er enklest å huske og enklest å skille fra andre substantiv som slutter på *-er* (om personer).

** Legg merke til bortfall av *-e* i flertall: *møbler, møblene* (ikke *møbeler, møbelene*).

*** Selv om disse substantivene har flere stavelser, blir entall og flertall i ubestemt form lik. Dette er fordi den siste delen av ordet (*-legg, -bud, -mål, -hus*) er egne ord (med én stavelse) som bøyes likt i entall og flertall, ubestemt form.

**** Her kan substantivene få *-er* i ubestemt form flertall (*-vju* og *-tor* er ikke ord som bøyes likt i entall og flertall, ubestemt form).

Liste over de vanligste uregelrette substantivene

bok (m/f)	boken/boken	bøker	Bøkene
bonde (m)	bonden	bønder	bøndene
bror (m)	broren	brødre	brødrene
datter (m/f)	datteren/dattera	døtre	døtrene

far (m)	faren	fedre	fedrene
fot (m)	foten	føtter	føttene
glo (m/f)	gloen/gloa	glør	glørne
hånd (m/f)	hånden/hånda	hender	hendene
håndkle (n)	håndkleet	håndklær	håndklærne
klo (m/f)	kloen/kloa	klør	klørne
kne (n)	kneet	knær	knærne
ku (m/f)	kuen/kua	kyr	kyrne
mann (m)	mannen	menn	mennene
mor (m/f)	moren/mora	mødre	mødrene
natt (m/f)	natten/natta	netter	nettene
stang (m/f)	stangen/stanga	stenger	stengene
strand (m/f)	stranden/stranda	strender	strendene
søster (m/f)	søsteren/søstera	søstre	søstrene
tang (m/f)	tangen/tanga	tenger	tengene
tann (m/f)	tannen/tanna	tenner	tennene
tre (n)	treet	trær	trærne
tå (m/f)	tåen/tåa	tær	tærne
øye (n)	øyet	øyne	øynene

Liste over når du bruker/ikke bruker ubestemt artikkel ved substantiv

Ubest. form av substantiv <i>med</i> artikkel		Bestemt form / Ubest. form av substantiv <i>uten</i> artikkel	
Når man introduserer noe ukjent.	<i>Norge har et kaldt klima.De har et stort hus.</i>	Når substantivet refererer til noe som er kjent (<u>uten</u> artikkel men med substantivet i <u>bestemt</u> form)	<i>Jeg har vondt i hodet.Likte du middagen?</i>
Når man forteller om <i>et bestemt</i> eksemplar.	<i>Jeg har en onkel som er bussjåfør.Jeg kjøpte en genser på Oslo City.</i>	Når substantivet er tett knyttet til verbet.	<i>Vi <u>spiser middag</u> klokka fire.Han <u>kjører bil</u> til jobb.</i>
Når vi forteller om <i>et eller annet</i> eksemplar.	<i>Jeg møtte en lærer i korridoren.Jeg savner en kjæreste.</i>	Når substantivet viser til noe uttellelig, slik som f.eks. mengde.	<i>De spiste grøt.Norge har olje.</i>
Når substantivet forteller noe <u>hvordan</u> personen er.	<i>Han er en idiot.Hun er et geni.</i>	Når substantivet forteller noe om <u>hva</u> personen er (f.eks. yrke, virksomhet, religiøs tilknytning, nasjonalitet).	<i>Han er lærer.Per er nordmann.Knut er syklist.Ali er muslim.Hun er blitt oldemor.</i>

Når substantivet står sammen med et adjektiv som beskriver personen.	<i>Han er en flink lærer. Hun er en god student.</i>	Når adjektivet som knyttes til substantivet, er klassifiserende.	<i>Han er katolsk prest. Hun er fungerende rektor.</i>
Ubest. form av substantivet, grammatikalske grunner:		Best. form av substantivet, grammatikalske grunner:	
Etter eiendomspronomen	<i>min bildin stol</i>	Foran eiendomspronomen	<i>bilen minstolen din</i>
Etter <i>noen, hver, hvilken</i>	<i>noen eleverhver daghvilken dag</i>	Mengdeord + <i>av</i>	<i>noen av jentene fem av deltakerne en del av guttene</i>
Etter tall og mengde	<i>fem bananer</i>		
Etter genitiv-s	<i>Annes mann</i>		